

سلب مالکیت از اشخاص

مسیم امینی

کارشناس ارشد حقوق بین الملل

زهرا امینی

فاطمه آهنگری

www.ketab.ir

سر شناسه	: امینی، نسیم، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدید آور	: سلب مالکیت از اشخاص / نسیم امینی، زهرا مبینی، فاطمه امینی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات هوپار، ۱۳۹۵ .
مشخصات ظاهری	: ۵۲۶ ص.
شابک	: ۲۰۰۰۰۰ ریال: 978-600-8326-49-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۵۲۶.
موضوع	: سلب مالکیت - ایران
موضوع	: Eminent domain -- Iran
موضوع	: مصادره اموال -- ایران
موضوع	: Confiscations -- Iran
موضوع	: حقوق مدنی - ایران
موضوع	: Civil rights -- Iran
موضوع	: زمین داری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Land tenure -- Law and legislation -- Iran
شناسه افزوده	: مبینی، زهرا، ۱۳۶۷ -
شناسه افزوده	: امینی، فاطمه، ۱۳۷۴ -
رده بندی کنگره	: ۳۴۱/۵۸۱۸: ۳۲۴/ KMH
رده بندی دیویی	: ۲۱/۵۵۰۰۲۵۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۳۴۰۰۰

سلب مالکیت از اشخاص

مؤلف	: نسیم امینی؛ زهرا مبینی؛ فاطمه امینی
ناشر	: هوپار
نوبت چاپ	: اول، بهار ۹۵
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت	: ۲۵۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۳۲۶-۴۹-۶

ISBN:978-600-8326-49-6

دفتر انتشارات: تهران، فلکه اول صادقیه، خیابان گلناز جنوبی، کوچه ۲۵ غربی، پلاک ۱۹.

تلفن: ۰۹۱۲۶۳۳۸۴۱۳

کلیه حقوق این اثر برای ناشر، محفوظ است.

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۹

فصل اول: مفهوم شناسی

مقدمه	۲۸
تاریخ و مفاهیم	۳۱
علم حقوق	۳۱
تقسیمات علم حقوق	۳۳
حقوق ایران	۳۴
تاریخچه حقوق جهان باستان	۳۴
قضاوت و دادرسی در تمدن باستان	۳۶
پایه‌سی‌ها که بودند؟	۳۷
قضاوت و دادرسی در مصر	۳۸
قوانین کیفری در تمدن آشور	۳۹
ویژگی‌ها و خصوصیات قانون نامه حمورابی	۴۰
مالکیت	۴۲
مفهوم مالکیت	۴۲
مبانی مالکیت	۴۸
مبانی فقهی	۴۸
مبانی قانونی	۵۰

۶ ♦ سلب مالکیت از اشخاص

۵۱	 اوصاف مالکیت
۶۱	 مالکیت خصوصی
۶۲	 عناصر مالکیت
۶۳	 اقسام مالکیت
۶۸	 اقسام مالکیت بر مبنای ماهیت موضوع
۶۸	 مالکیت مادی
۶۹	 مالکیت معنوی
۷۰	 مالکیت ذینفع
۷۱	 تعریف دیگر از مالکیت
۷۲	 چارچوب نظری مالکیت
۷۳	 نظریه خدمت عمومی
۷۸	 ماهیت حقوقی مالکیت
۷۹	 قرارداد اداری
۸۰	 عمل یکجانبه اداری
۹۱	 منابع سلب مالکیت
۹۳	 قانون اساسی
۹۴	 قوانین عادی
۹۵	 مقررات دولتی
۹۷	 آراء وحدت رویه قضایی
۹۹	 اراضی و اقسام آن
۱۰۱	 اراضی دایر

تعریف قانونی اراضی دایر	۱۰۳
اراضی بایر	۱۰۳
تعریف لغوی اراضی بایر	۱۰۳
تعریف حقوقی اراضی بایر	۱۰۴
تعریف قانونی اراضی بایر	۱۰۶
اراضی موات	۱۰۸
تعریف لغوی اراضی موات	۱۰۸
تعریف فقهی اراضی موات	۱۱۱
تعریف قانونی اراضی موات	۱۱۵

فصل دوم: اموال و مالکیت در قانون مدنی

نکات اشتراک انواع تعریف مالا	۱۲۰
اعتباری بودن مالکیت	۱۲۰
اعتبار بر اساس واقعیت‌ها	۱۲۱
اعتبار مردم و امضای مکتب	۱۲۳
انواع مالکیت	۱۲۴
مالکیت خصوصی	۱۲۴
مالکیت عمومی	۱۲۵
حق مالکیت	۱۳۰
مال‌ذیت، یک مفهوم اعتباری	۱۳۱
سلب مالکیت	۱۳۲

۸ ♦ سلب مالکیت از اشخاص

۱۳۶	در بیان انواع اموال
۱۳۶	ماده ۱۱ - اموال بردو قسم است منقول و غیر منقول
۱۳۶	در اموال غیر منقول
۱۳۷	در اموال منقوله
۱۳۸	در اموالی که مالک خاص ندارد
۱۳۹	در مالکیت
۱۴۱	در حق انتفاع
۱۴۳	در وقف
۱۴۸	در حق انتفاع از مباحات
۱۵۱	در احکام و آثار امارت نسبت به املاک مجاور
۱۵۵	در حریم املاک
۱۵۵	حق سرقتی یا مالکیت چیست؟
۱۵۷	حق مالکیت و قاعده لاضرر
۱۸۲	معادن
۱۸۲	دفینه
۱۸۲	شکار
۱۸۳	عقود و تعهدات (قرارداد)
۱۸۳	تملک در اثر ایقاع
۱۸۳	اخذ به شفعه
۱۸۴	حق شفعه از احکام استثنائی
۱۸۴	ارث

تحقق ارث.....	۱۸۴
قانون مدنی (مواد ۱۴۰ الی ۲۶۳).....	۱۸۴
در معادن.....	۱۸۸
در اشیاء پیدا شده و حیوانات ضاله.....	۱۸۸
در حیوانات ضاله.....	۱۸۹
در ذفینه.....	۱۹۰
در سکار.....	۱۹۱
در عقود و ایالات و الزامات.....	۱۹۱
در شرایط اساسی برای صحت معامله.....	۱۹۲
در قصد طرفین در امای آنها.....	۱۹۳
در اهلیت طرفین.....	۱۹۵
در مورد معامله.....	۱۹۵
در جهت معامله.....	۱۹۶
در اثر معاملات.....	۱۹۶
در قواعد عمومی.....	۱۹۶
در خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات.....	۱۹۷
در اثر عقود نسبت به اشخاص ثالث.....	۱۹۸
ماده ۲۳۳- شروط مفصله ذیل باطل و موجب بطلان عقد است:.....	۱۹۸
در احکام شرط.....	۱۹۹
در معاملاتی که موضوع آن مال غیر است یا معاملات فضولی.....	۲۰۱

فصل سوم: سلب مالکیت

- ۲۰۶ تملک
- ۲۰۶ تشریفات و الزامات قانونی
- ۲۰۶ زمان تحقق
- ۲۰۶ اول: تملک جهت اجرای طرح های ضروری
- ۲۰۷ دوم: تملک جهت اجرای طرح های فوری
- ۲۰۹ شرایط تملک
- ۲۱۵ سوم: عدم امکان تأمین زمین مناسب از اراضی ملی یا دولتی
- ۲۱۶ چهارم: اعلام قصور دستگاه اجرایی مبنی بر تملک
- ۲۱۷ پنجم: اخذ استعلام از ادارات ثبت محل
- ۲۲۰ ششم: انجام معامله و پرداخت بهای عادلانه و کلیه حقوق و خسارات راجعه
- ۲۲۴ ب: عدم توافق مالک و دستگاه اجرایی
- ۲۲۶ ابطال تملک
- ۲۳۱ آثار تملک
- ۲۳۱ ارزیابی و پرداخت بهای عادلانه
- ۲۳۲ اول: ارزیابی بهای عادلانه
- ۲۳۲ الف: هیأت کارشناسی
- ۲۳۲ ۱- ترکیب هیأت
- ۲۳۴ ۲- موارد ارجاع
- ۲۳۵ ۳- ضوابط حاکم بر عملکرد هیأت

۲۳۶	ب- نحوه محاسبه
۲۳۸	۱- حق مرغوبیت
۲۳۹	۲- حق تشرف
۲۴۲	دوم: پرداخت بهای عادلانه
۲۴۲	الف: پرداخت نقدی
۲۴۴	پرداخت خسارت
۲۴۴	اول: مف. رم زیان
۲۴۸	دوم: برای تخریب حران خسارت
۲۵۰	سوم: محدوده جبران خسارت
۲۵۱	اراضی ملی شده
۲۵۱	انفال و گستره آن
۲۵۶	اراضی ملی و مصادیق آن
۲۵۸	جنگل و بیشه طبیعی
۲۵۹	مرتفع
۲۶۱	اراضی جنگلی
۲۶۲	آثار ملی شدن اراضی
۲۶۷	ب) ماهیت حق دولت بر اراضی ملی
۲۷۰	قانون اصلاحات ارضی
۲۷۱	تحدید مالکیت
۲۷۲	انواع اراضی قابل واگذاری
۲۷۳	مازاد یک ده شش دانگ سهم ارباب

۲۷۴	پایان اصلاحات ارضی
۲۷۴	قوانین و مقررات قبل از انقلاب
۲۸۸	اهداف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اصلاحات ارضی
۲۹۳	مراحل سه گانه اجرای قانون اصلاحات ارضی
۲۹۵	فتاوی فقها
۲۹۹	شوای انقلاب و اصلاحات ارضی
۳۰۰	مجلس شورای اسلامی و اصلاحات ارضی
۳۰۲	شورای نه‌بهان و اصلاحات ارضی

فصل چهارم: منافع عمومی و سلب مالکیت

۳۰۷	مقدمه
۳۱۷	سلب مالکیت و مصادره اموال
۳۱۹	سلب مالکیت و ملی کردن
۳۲۱	سلب مالکیت و ضبط یا بازداشت اموال
۳۲۲	سلب مالکیت و دخالت در استفاده از اموال
۳۲۳	سلب مالکیت و قرارداد های اداری
۳۲۴	حدود اعمال سلب مالکیت
۳۲۴	اموال غیر منقول
۳۲۶	حقوق عینی منقول
۳۲۷	اموال منقول
۳۲۷	هدف سلب مالکیت

۳۳۱	تفسیر وسیع منافع عمومی بوسیله رویه قضائی
۳۳۵	آئین دادرسی سلب مالکیت
۳۳۷	آئین دادرسی عادی

فصل پنجم: سلب مالکیت در جمهوری اسلامی ایران

۳۴۹	هیأت های هفت نفره واگذاری زمین
۳۵۵	حالت و فصل اختلافات
۳۶۱	واگذاری زمین
۳۶۲	تعیین عرف زمین و اراضی ها
۳۷۱	تعیین اولویت ها
۳۷۶	انجام تحقیقات
۳۷۹	تشخیص صلاحیت متقاضیان
۳۸۲	نحوه عمل هیأت های هفت نفره
۳۸۳	تشکیل هیأت های هفت نفره
۳۸۵	گروه تحقیق
۳۹۶	هیأت های ۷ نفره و اراضی مشمول کشت موقت
۴۰۰	دیوان عدالت اداری
۴۰۵	نحوه ابطال مقررات خلاف قانون و شرع
۴۱۱	کمیسیون موضوع ماده ۵۶
۴۱۴	تعیین تکلیف اراضی اختلافی کشاورزان و جنگلداری ها
۴۱۷	قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی

۴۲۰	 ماده واحده حل اختلاف
۴۲۶	 آیین نامه اجرایی قانون
۴۲۷	 ترکیب هیات ماده واحده
۴۳۱	 محاکم عمومی
۴۳۲	 صلاحیت محاکم عمومی در قانون تملک
۴۳۳	 صلاحیت محاکم عمومی در سایر موارد

فصل ششم: محدودیت و وثق قوانین سلب مالکیت

۴۳۷	 سلب مالکیت عمومی به لحاظ منافع عمومی
۴۳۹	 (۱) مطلق بودن
۴۴۰	 (۲) انحصاری بودن
۴۴۱	 (۳) دائمی بودن
۴۴۲	 روش های سلب مالکیت
۴۴۲	 الف- ملی کردن
۴۴۳	 تفاوت ملی کردن با دیگر روشهای سلب مالکیت
۴۴۵	 ب- مصادره اموال
۴۴۶	 مفهوم مصادره اموال
۴۴۷	 اهداف و آثار ناشی از مصادره اموال
۴۴۷	 الف) هدف مصادره اموال
۴۴۸	 فرض اول- مصادره اموال نامشروع اشخاص
۴۴۹	 فرض دوم- مصادره اموال مشروع اشخاص

ج (سلب مالکیت به منظور عمران، شهرسازی و تامین مسکن	۴۴۹
الف) سلب مالکیت جهت کارهای عمرانی و شهرسازی	۴۵۱
ب) سلب مالکیت به منظور تامین مسکن	۴۵۳
حاکمیت اراده	۴۵۴
توافق	۴۵۴
استفاد از قدرت الزام و اجبار	۴۵۶
نقوش شرط محدود کننده مالکیت	۴۵۶
تملک به موجب ارجح مصوب	۴۵۸
تحدید مالکیت بزاحم قاعده تسلیط و لاضرر، تعارض	۴۵۸
تحدید مالکیت	۴۵۹
تملک قبل از تصرف	۴۵۹
حقوق مالکان	۴۶۰
الف- جبران خسارت و انواع آن	۴۶۰
۱- فلسفه جبران خسارت	۴۶۰
۲- طرق جبران خسارت	۴۶۲
تزام قاعده تسلیط با قاعده لاضرر	۴۶۴
تعارض	۴۶۷
تعارض و مصادیق آن	۴۶۷
الف- تعریف تعارض	۴۶۸
ب- مصادیق تعارض	۴۶۸
۱- تعارض حقوق عمومی و حقوق خصوصی	۴۶۸

۴۶۹	۲- تعارض حقوق عمومی و حقوق بنیادین
۴۷۱	نظریه تقدم حقوق خصوصی بر حقوق عمومی
۴۷۲	نظریه تقدمی حقوق عمومی بر حقوق خصوصی
۴۷۳	مصحلت به عنوان مبنای جدید
۴۷۳	تعریف مصحلت
۴۷۳	مصحلت در موضوع احکام حکومتی
۴۷۴	مصحلت در قانون گذاری شیعه
۴۷۶	ایجاد سبب برای تفاوت ثروت افراد جامعه
۴۷۷	اقتصاد حقوق کیس و تعریف هزینه های مبادله
۴۸۰	حقوق مالکیت در شبه جزیره عربی پیش از ظهور اسلام
۴۸۴	طبقه بندی حقوق مالکیت در اسلام
۴۹۱	مالکیت عمومی در اسلام و نظام بهره برداری از دارایی های عمومی
۵۰۱	ابزارهای حمایت از حقوق مالکیت در اسلام
۵۰۵	روشنفکرهای کلاسیک، واقعیت ها و سنت های وابسته
۵۰۶	کمونیسم
۵۰۷	تنوری های مالکیت
۵۱۰	حق انتفاع
۵۱۰	جایگاه حق انتفاع در حقوق
۵۱۱	اقسام حق انتفاع
۵۱۲	شرایط حق انتفاع
۵۱۴	شرایط حق انتفاع

۵۱۵ حقوق مالکیت فکری

۵۱۹ فهرست منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

ن وَالْقَلَمُ وَمَا يَسْطُرُونَ

سوره القلم - آیه (۱)

بعد از تصویب قانون مدنی آنچه امروز تحت عنوان اموال عمومی شناخته میشود عنوان مباحات داشته و مطابق قانون مدنی قابل حیات بوده است. پس از قانون مدنی در سال ۱۳۴۶ قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور مورد تصویب قرار گرفت. که این قانون کلیه مراتع و جنگلها را ملی اعلام کرد و بر اساس این قانون املاکی که دارای اسناد رسمی متعلق به اشخاص در جنگلها و مراتع قرار داشتند را از اعتبار ساقط و آن املاک را به نام دولت سند تنظیم کرد. که یکی از موارد بسیار مهم سلب مالکیت را تشکیل میدهد. برای بررسی این موضوع ابتدا مالکیت در مکاتب دنیا از قبیل: اسلامی، رومی و ایران مورد پژوهش قرار میگیرد و در پژوهش میزان سلب مالکیت مد نظر می باشد و اینکه قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع تا چه میزان ماهیت مالکیت را در نظر گرفته است، که توانسته براحتی از حق مالکیت بگذرد.

یکی از سوالات مهم پس از تدوین این قانون این است که با تصویب این قانون مالکیت سلب یا محدود شده است؟ برای جواب آن قانون فوق را مورد پژوهش قرار داده و جوانب آن را بررسی می نمائیم.

در قانون اساسی ایران در اصول ۹ و ۴۴ و ۴۶ و ۴۷ و قانون مدنی مواد ۳۱ و ۳۰ به صراحت احترام به مالکیت اشخاص بیان شده است و البته در تصویب قانون حقوق عمومی بر حقوق خصوصی ترجیح داده شده است و همیشه در

۲۰ ♦ سلب مالکیت از اشخاص

تصویب هر قانون، حقوق عمومی را لحاظ می کردند. که البته صلاحیت آن را فقط قانونگذار دارد.

مالکیت کامل ترین حق عینی است که انسان می تواند بر مالی داشته باشد و سایر حقوق عینی از شاخه های این حق است و بر این اساس مالک حق دارد از ثمره ها و محصول مالی که در اختیار اوست منتفع شود و یا مالک می تواند مال خود را به دیگری منتقل کند و بر همین اختیارات حقوقدانان رومی مالکیت را به «حق استعمال» «حق استثمار» تجزیه می کردند و یا در حقوق اسلام نیز اختیار کامل مالک در تصرف و انتفاع از ملک خود تایید شده است و چون دینی حق مالکیت را تعریف نکرده است ولی از اوصاف و آثاری که برای آن استناد می شود به اجمال می توان تعریف حق مالکیت را به دست آورد.

پس از در نظر گرفتن اوصاف مالکیت، اسباب مالکیت در قانون مدنی که حقوق عینی و دینی را به هم آمیخته دارند، و اخذ به شفعه نیز در آن به غلط افتاد و فسخ و انفساخ قراردادها هم که موجب ایجاد یا زوال مالکیت است نیامده است که تنها وجه تناسب عنوانها این بود که همه وسیله کسب مال قرار گرفت. در ماده ۱۴۰ ق.م.عنوان «اسباب مالکیت» بدین عبارت شکل گرفت: تملک حاصل می شود:

به احیاء اراضی موات و اشیاء مباحه

به وسیله عقود و تعهدات

به وسیله اخذ به شفعه

به ارث که البته در این تقسیم بندی هم مرور زمان و تصرف نیامده است زیرا مرور زمان مملکت در حقوق ما وجود ندارد و تصرف نیز اماره وجود حق مالکیت است نه سبب ایجاد آن.

حال با توجه به بیان ارکان مالکیت که حق و اوصاف اسباب مالکیت بوده به زوال حق مالکیت می پردازیم:

گفته شد که حق مالکیت دائمی است و با گذشت زمان پایان نمی پذیرد و از بین نمی رود.

از این وصف بهر نتیجه مهم گرفته می شود: مالکیت دائمی است و در اثر گذشت زمان پایان نمی پذیرد آنچه پس از مدتی زوال می پذیرد از حقوق شرعی و شاخه های مالکیت است. مالکیت در اثر معطل شدن زوال نمی پذیرد و بهره برداری لازمه بنای مالکیت نیست.

تا موضوع مالکیت از بین نرفته مالکیت پابرجاست.

مالکیت بعد از استقرار زوال ناپذیر می شود. حال با در نظر گرفتن مختصر پژوهش در مالکیت چگونه قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کلیه اراضی که مالک خصوصی داشته و در مراتع و جنگلها قرار گرفته بود را از اعتبار اسنادی ساقط نموده و به عبارتی اسناد رسمی آن را باطل کرده و مالکیت آن را به دولت انتقال داده است و در قبال انتقال هیچگونه معوضی قرار نداده است و پس از انتقال، مالک قبلی هیچگونه استیلا و تصرفی نسبت به مایملک خود نمی

توانسته داشته باشد و این یعنی اینکه این قانون موجب محدودیت مالکیت نشده بلکه سلب مالکیت شده است.

جنگلها و مراتع کشور سطحی بالغ بر یکصد میلیون هکتار حدود ۶۰ درصد از خاک میهن را تشکیل می دهد و مهمترین عرصه تأمین کننده نیازهای ارضی به شمار رفته و نقش سازنده آن در زیر بنای اقتصاد ملی و مسائل زیست محیطی مانند: تعدیل آب و هوا و جریانهای آب کشور، تولید مستمر انرژی، گیاهان دارویی و صنعتی، زیستگاه وحش، تفرجگاه مردم، تولید قسمت اعظم اکسیژن مورد نیاز و بالاخره تضمین کننده حیات جامعه انسانی از اهمیت نسبی برخوردار می باشد.

مع الاسف با وجود این رشته از علم حقوق علی رغم عمق و وسعت آن از تحلیل و تدریس در دانشکده های حقوق مهجور مانده و دانشجویان در طول دوره تحصیل از وجود چنین مقدمات و معیارهای حقوقی مختص و حاکم بر موضوع اراضی ملی بی اطلاع می مانند، از طرفی توسل به ضمانت های اجرایی امر حفاظت و بهره برداری از منبع موجود، مستلزم آشنایی مردم و دستگاه قضایی و مراجع ذیصلاح دیگر نسبت به قوانین مربوط به آن می باشد، مضافا پاسخگویی به بخشی از مشکلات موجود، بازنگری و تجدید نظر در قوانین و مقررات راجع به منابع طبیعی را براساس واقعیت ها و نیازهای جامعه و مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی می طلبد. لذا در این نوشتار سعی خواهد شد که نظام حقوقی سلب مالکیت از اراضی که اصولا توسط دولت به معنای عام کلمه صورت می گیرد، در کشور ایران بررسی گردد، و با بررسی قوانین و مقررات اصلاحات اراضی و قانون ابطال اسناد اراضی موات

و دیگر قوانین پس از وقوع انقلاب اسلامی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته، و اهداف قانونگذار در تصویب این قوانین که عمدتاً منتهی به سلب مالکیت از اشخاص صاحب زمین های بزرگ گردیده، مورد بررسی قرار گیرد، و این که در راستای اعمال حاکمیت دولت در تصویب این قوانین چه اهدافی اعم از سیاسی و اجتماعی و اقتصادی در پی داشته است و این که چه ساز و کارهای قانونی صورت گرفته تا این اهداف به منصفانه ظهور برسد، و آیا سلب مالکیت را از منی منتهی به مالکیت دولت ها گردیده و یا این که صرفاً در این قوانین تغییر "حکیت" در اشخاص ایجاد گردیده است و این که چه مکانیسمی در جهت جبران خسارت از اشخاصی که سلب مالکیت به طور کلی گردیده اند پیش بینی شده است، و آیا نهادهای ناظر و از جمله قوه قضائیه در تعدیل این ایده شش طراحی داشته، و به اعتراضات اشخاص در این راستا رسیدگی گردیده است و یا نه. به عبارتی محاکم دادگستری و دیوان عدالت اداری به عنوان مراجع قضائی رسیدگی به اعتراضات به اعمال نهادهای قوه مجریه کنترل دارد و در پایان اینکه ضمن نتیجه گیری و ارائه راهکارهای مناسب و قانونی مکانیسم اعتراض و رسیدگی به آن توسط مراجع قضائی با ذکر رویه های قضائی موجود ارائه می گردد.

کتاب پیش رو در شش فصل تنظیم گشته است که فصل اول شامل تبیین مفاهیم و کلیات بحث است. فصل دوم متشکل از تبیین مفاهیم و تعاریف است که در دو مبحث مجزا به مفاهیمی از قبیل اموال و مالکیت در قانون مدنی پرداخته شده است. در فصل سوم به بحث سلب مالکیت پرداخته شده است و ماده های قانونی مرتبط مرور گردیده است. فصل چهارم نیز سعی

شده منافع عمومی و سلب مالکیت مورد بحث و ارزیابی قرار گیرد و در فصل پنجم به بررسی سلب مالکیت در جمهوری اسلامی ایران پرداخته شده است. در فصل ششم سل محدودیت ها و نقد قوانین سلب مالکیت مورد بررسی قرار گرفته است.

همانطور که حق مالکیت در قانون ایران مهم دانسته شده بایستی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور هم به آن احترام گذاشته و پس از آنکه انتقال مالکیت بر مالکان بطور مشروع و صحیح انجام گرفته باید به آن احترام گذاشته از سلطه و مالکیت مالک خارج نکند و اگر مصحلت جامعه و عموم این سلب کند که بایستی در تملک دولت قرار گیرد برای حق مالکیت مالک مضر باشد قرار داده تا حقوق آن ضایع نگردد. در ضمن قوانین دیگری مانند قانون اصلاحات ارضی که زمین را از مالکین بزرگ به عبارتی اربابان گرفته و به رعیت ها داده است.

از اهداف این کتاب آن است که هر قانونی که می خواهد وضع شود بایستی در راستای قانون اساسی و قانون مدنی به حقوق خصوصی بلاخص حق مالکیت احترام گذاشته و آن را حفظ کند. در تمام احوالهای اعاده حق سلب شده توسط قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور ۱- تبیین موارد مبهم مربوط به سلب مالکیت.

۲- ارائه راهکار هماهنگ جهت پرونده های مربوط به سلب مالکیت اراضی.

۳- ارائه راهکار جهت سازمانها و نهادهای متولی در امور اراضی.

این نوشتار با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از روش کتابخانه ای به گردآوری اطلاعات پرداخته شده است. معمولاً در این روش حجم زیادی از اطلاعات؛ از کتب، نشریات و منابع علمی فارسی مربوطه خواهد بود و نهایتاً بعد از گردآوری اطلاعات لازم، با استدلالات عقلایی، به تنظیم و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده، پرداخته خواهد شد. و در آخر با نتیجه گیری، مطالب جمع بندی خواهد شد.

این مجموعه در شش فصل نگاشته گردیده است که بطور زیر قابل دسته بندی می باشد:

فصل علمی: بخش الف: تعاریف و مفاهیم

بخش ب: قوانین و افق با سلب مالکیت

بخش ج: قوانین مخزن سلب مالکیت

بخش د: محدودیت ها و نقدها و وارد بر قوانین سلب مالکیت

فصل کاربردی: ادله مورد نیاز صلاحیت دادگاه صالح به رسیدگی -

طرفین دعوی

امید است این مفاهیم بتواند برای خوانندگان و مخاطبان حوزه حقوق مفید

و مورد توجه قرار گیرد.